

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas utca 78. sz. alatt gr. BÁNFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében.
 Ára évnegyedre 5 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasznos sorát elsőször 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
 A „nyilváltó”-i cikkek sora után 20 kr előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

A ,KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY' 1863-dik évi folyamára.

A jövő év kezdetével lapunk nyolczadik évi folyamát éri meg. Sajnálatos politikai hanykódások közt élt az óta nemzetünk, s így természetesen a nyilvánosság orgánjai sem járhattak rózsás utakon; de a kor szelleme, mely a sajtót a világ egyik legnagyobb hatalmának, a közvéleménynek orgánjává emelte, megengedte nekünk is becsülettel eveznünk át e politikai viszontagságokon; és olvasó közönségünk helyesen tudta megbírálni: mennyit követelhet tőlünk, átismerte gondolkodásmódunkat, és pártolását, részvétét meg nem tagadta, a min egyedül alapul jövőre is lapunk létele.

Daczára a rendkívüli idők folyvást nyomasztó befolyásának, a sajtó szigora nem nyomott el annyira, hogy politikai irányunkra nézve a közönség tisztába ne jöhetett volna.

Mi a jogfolytonosságot valljuk politikai tanunkul, s a magyar királyság integritása és autonómiaja mellett buzgunk, szemelött tartva azon közös kapcsolatok, melyek a pragmatika sanctionál fogva az osztrák császárság többi tartományaival összekötnek, és e nagy birodalmat egy uralkodóház alatt kötés-szerűleg összetartják. Közellátjuk az időt, midőn ezen birodalmi közösség és királysági integritás és önállás kérdése a felső trón és haza közt meg fog oldatni. Nagyszerű kérdések és eszmei jönnek akkor napi rendre, és a napi sajtóra a legfontosabb feladat vár.

Mi nem rettenünk vissza e feladattól, sőt óhajtva várjuk, hogy a nagy politikai eszmecserebe tiszta szándékkal, jó akaratú törvényes és polgári kötelességünk hű öntudatával vegyítsük nézeteinket s tájékozhatassuk a kérdések irányáról és horderejéről olvasóinkat.

Ez időponttól talán csak napok, vagy talán évek választanak el; de mindenesetre szükség van területünkön is a politikai lapokra, melyek ennek érdekét képviselni, közvéleményét tolmácsolni mindig készen álljanak.

Ha a még nagyobb mérvben reánk váró feladatok megoldására saját erőnket gyöngének látjuk, biztat minket hazánk azon jobb tehetségeinek részvéte, kik lapunkra szellemi befolyásukat meg nem tagadják.

És e részben előlemlítve meg hazánk Széchenyi gróf Mikó Imre önműlőnek tölünk soha meg nem tagadott szellemi támogatását, hivatkozhatunk azon közbecsülésben álló nevekre, kik lapunkat közremunkálással gyámolták, s kik ezt tovább is meg nem fogják tagadni. Olvasóink többnemű velős cikkeket vettek gróf Bethlen Farkas, gróf Bethlen Gábor, gr. Bánffy Béla, báró Bánffy János, Berde Áron, Butly Lajos, Brassai Sámuel, dr. Engel József, Fehér Márton, Gál János, Felszegi Sámuel, Heuter János, gr. Haller Ferencz, Halmágyi Sándor, Jakab Elek, Könczei Károly, Kriza János, gróf Lázár Kálmán, Mártonfi Zsigmond, Medgyes Lajos, Ocsvai Ferencz, báró Orbán Balázs, Pap Miklós, pávai Vajna Elek, Simonfi Kálmán, Szabó Lajos, Szatmári Károly, Toth László, Torma Károly, gróf Vas Ádám s több hazánkiai tollából, kiknek részvétét továbbra is remélhetjük. Vidéki levelezőink további szives közremunkálásához is biztos reményünk van, sőt összes előfizetőink felkérjük: tekintsek lapunkat oly közügynek, melyben a körükben fölhuerülő megjegyzésre méltó dolgokat velünk továbbra is tudassák, minthogy rendes levelezőink figyelme mindenre ki nem terjedhet.

Ily erők gyámolításának reményével nézünk a jövő év előle, midőn a t. közönség részvétét újból felkérjük azon reményben, hogy tán rendes politikai állapotok beálltával a sajtó szabadság is nagyobb tért enged nekünk nemsokára a politikai vitatkozásokra.

Lapunk hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton fog megjelenni.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre	12 frt.
Félévre	6 „
Évnegyedre	3 „
Egy óra	1 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe küldendők.

Kolozsvárt dec. 9-kén 1862.

Dózsa Dániel.

Kolozsvár, dec. 9. 1862.

(D) Közölve volt utóbbi számunk újdonságai közt az „Ország” azon híre Erdélyből, mely szerint itt husz harmincz bárót akarnának kinevezni a románok közül. E lap értesítője szerint, ez szintén az országgyűlés egybehívását célzó intézkedések közé tartoznék; mert az 1791-i XI-dik törvényzikk regalistákat „e potiori nobilitate” rendel kineveztetni.

Valóban Kolozsvárott is a múlt héten nagy híre futott, hogy a korlátnokságtól hivatalos átirat jött volna a végett, hogy nyolcz gróf, husz báró és negyven potior nobilisnek a románok közül leendő kinevezése végett innen alkalmas egyéniségek terjesztessenek föl.

E hírt hallottuk mi is, de először is nem hitük, és a másodszor legkevésbé következtethetünk abból arra, hogy ez az 1791-ki törvények érvényesítése céljából történne.

Nálunk az 1791-ki törvények semmi különbséget sem ismernek el a grófok, bárók és nemések között, és a potior nobilitas eszméje legkevésbé sincs a czimekhez kötve; továbbá ez nem is teremthető állás. Nálunk főnemesség a székelyek közt a született főnemések (primores, nobiles praecipui, magnates) a magyarok közt azon nemések, kik nagy birtokkal birnak, s az állam magasabb hivatalait nemzedékeken át viselték, legyenek azok grófok, bárók vagy nemések, azt határozván az 1791-diki 17-dik törvényzikk 1-ső pontja, hogy a grófi és bárói cím a nemesi szabadságra nézve nem tesz különbséget, s Erdély nagyfejedelemségben külön statust nem képezhet.

E szerint ha a kormány az 1791-ki törvények értelmében akarna országgyűlést alakítani, s regalistákat hívni össze, legkisebb szüksége sincsen, hogy e végett új grófokat és bárókat teremtsen, mert a regalistaságra a grófot és bárót is nem cime, hanem régi nemessége, nagy birtoka ruházta fel. Ha tehát a románok közt vannak régi és nagy birtokos nemések, úgy vannak regalistaságra jogilag képesültek; ha pedig ilyek nincsenek, hiában kapnak új címeket, e cím semmi jogot sem ad nekik azon jogokból, a mik a főnemességet illetik, mert a mi főnemességünk egészen különböző intézmény, nincs a ranghoz kötve.

E részben törvényeink nagyon világosan szólnak. Ha pedig a kormány nem a régi törvények alapján akarna eljárni, akkor megint nincs szüksége új méltóságokra, mert küldhet regalist akárkinek.

Honnan eredhetett tehát a főnebbi hír, és ha való volna, minő értelmet, minő indokot lehetne ama hiresztelt szándéknak tulajdonítani?

Ha gr. Nádasdy önműlőnek programja a jogfolytonosságot volna, akkor egyedül értenők és látók valószínűnek ezen intézkedést, egy országgyűlés céljából; mert itt közbevetőleg meg kell jegyeznünk, hogy csak is annyiban teszünk észrevételt, a mennyiben a pesti lapok ezen lépést az országgyűlés céljával hozták kapcsolatba. E kapcsolatban kívül nincs ellenmondásunk ama hír ellen. Ó Felségének tetszésétől függ grófi, bárói címekkel ruházni fel azokat, kiket érdemeikért meg akar különböztetni; csak hogy ez az országgyűlés sorsával nem áll összeköttetésbe, ha erdélyi országgyűlésről van szó.

Azon időben, midőn a magyar királyság két részre szakadt, s míg tulsó része az ausztriai ház alá került, az innszö fentartá nemzeti dynastiáját s fejedelmei választása jogát: a német feudális szellem

befolyása által amott a régi magyar főnemesség eszméje, a hercegi, grófi és bárói koronák alá kötöztetett, s e befolyás rendre annyira kötötte magát, hogy végre mindenki a felső tábla tagja lett, a ki főranggal birt; ellenben a nemes, mint csak olyan, többé nem, habár urodalmi valának is s családfáját szent István koráig vitte fel. Erdély távolabb esvén ama feudális befolyástól, régi nemesi intézményét végig megtartotta, s azok is, kik reincorporation után gróffokká, bárókká lettek, a törvényhozói jogot csak is, mint nemések élvezék.

1848-ban szorosabban és egy országos képviselőben egyesülvén a királyság ezen szétszakadt részei, a magyarországi intézmény gyakorlatilag kiterjesztett Erdélyre is, s az itteni grófok, bárók, mint olyanok hivattak meg a felső táblára, habár ez törvényileg nem volt meghatározva, miután az 1848-i pozsoni VII. törvényzikk 1-ső §. csak annyit mondott ki, hogy az erdélyi utóbbi országgyűlésre meghívott regalisták a magyarországi főrendi táblán ülésel és szavazattal ruháztatnak fel. Meg is hívták ezeket, de úgy tudjuk, hogy rajtuk kívül minden illetékes koru grófot és bárót szintén meghívtak.

Nem azért említjük ezt, mintha kifogásunk volna ellene, sőt éppen inkább akarjuk azt, hogy a felső táblának született, mint kinevezett tagjai legyenek; mert a képviselő fogalma maga azt követeli, hogy a képviselők bárhol is ne a kormány egyénei legyenek; másfelől, ha az anyakirálysággal egyesültünk, nem lehet az, hogy az ottani főrangnak fensőbb jogokat élvezzenek a közös államban, mint az itteniek, a mi igen feltűnő anomalia is volna; de elő kellett adnunk a tényállást, úgy a mint jogilag és tetteleg áll, igazolandó azon föltevésünket, hogy most ha a kancellaria programja az unio volna, értenők miért akarnak új grófokat és bárókat teremteni; de miután ekkor a kancellaria az unio érvényessége elismerésének jeleit nem adta, azt állíthatjuk, hogy ezen hír vagy valótalan, vagy pedig egészen más célt akarnak általa elérni.

Ha ezen hír való, akkor legfelebb azt következtethetjük abból, hogy a korlátnokság az Erdélyben okvetlenül átvinni szándékolt országgyűlést octroyra és ezen octroyt az osztályok fogalmára akarja fektetni.

És hogy ezen osztályjogokat megkedveltesse, fog mindenik nemzetiségből hasonló osztályokat előállítani.

Ez az egy szándék igazolhatná ezen új mágnások alkotásának az országgyűlési tervekkel összekötött hírét. Vagy pedig az egész csak mese.

Az erd. muzeum évi közgyűlése okmányai.

V. Könyvtárnoki jelentés

az erdélyi muzeum-egyesület november 24-én tartott közgyűlésén.
(Vége.)

A könyvtári alapezímár készítése ez évben annyira haladt, hogy minden eddig begyűlt adományok s a Cserei-féle könyvtár is czimtározva levén, jövőre csak a gróf Kemény Sámuel hagyományának nagyobb része, mintegy 7000 kötet maradt czimtározandó. Jóval kedvezőbb eredményt vártam s bizonyosan mutathattam volna is fel, ha mind magamnak, mind segédemnek az érem- és régiségtár körüli foglalkozásra, különösen az utóbbiaknak a mind inkább szaporodó látogatóknak való mutogatására, továbbá az „Erdélyi történelmi emlékek” egyesületünk által kiadott s általam szerkesztett VI. dík kötetének sajtó alá készítésére, tisztázására, nyomdai javítására tetemes időt nem kellett volna fordítanunk. A czimtározás nagy figyelmet, gondot és alapos ismereteket kívánó munkájában, valamint általában a könyvtáris teendő végzésében segédem Török Ferencz oly pontosságot, ügyességet és hűséget tanúsított, melyért őt a közgyűlés előtt méltó elismeréssel említai örömmel veszek magamnak alkalmat.

Az alapezímár mellett folytonosan haladt a többszörús példányok czimtározása is, melyek száma most már 5500 kötet és füzet körül áll. E tömeg, melynek megtartása könyvtárunkra nézve valóban tehernek mondható, könnyebb kezelés végett betűrendes sorban van felállítva, s egy egész szobát foglal el. Könyvtárunk mostani haszonbérlet szállásán egy vagy legfőbb két ezer kötetet el lehet ugyan még helyezni: de már az intézetünk alakulásakor felajánlott, gróf Degenfeld-féle több ezer kötetnyi erdélyi sajtókat, mely-lyel bizonyosan sokat nyernénk, beszállíttatni mind addig

ezéllírnyaltan s felállítani lehetetlen lenne, míg e most egy szőlőn hasznaltalanul elfoglalt szoba ki nem lesz ártíve. Miért is kötelességemnek tartom a t. közgyűlést felkérni, adja belegegyezését e többszörös példányok minél célirányosabb módon, s minél előbb eszközözendő elidegenítéséhez.

Hazai könyvtárainkkal való csere útján e fölösleg példányoknak csak tetemes részét is értékesíteni könyvtáraink ismert viszonyai mellett lehetetlen; egyes könyv- s tudomány-kedvelőknek, mint eddig néhány esetben történt, becsü szerinti vásárlást engedni, bár némileg az intézetre nézve, maga szabván meg az árt, kedvezőnek látszik is, annyiban nem célirányos, mert így éppen a ritkább, értékesebb és keresettebb darabok jutnak, habár illő áron is, magános gyűjtők kezei közé. Tömeges vagy egyenkénti végeladás esetére sem remélhetni az egész gyűjteményből körülményeink közt tetemes bevételt. Nézetem szerint e fölösleg könyvek értékesítésében intézetünknek nem annyira saját anyagi hasznára, mint inkább a hazai tudományosság előmenetelére kellene tekinteni s e mellett szemmel tartandó volna azon cél lehető megközelítése, mely az egyes adományozók előtt lebegett, hogy t. i. az általuk ajándékozott könyvek a nemzet szabadon használható közvagyonul megmaradjanak. E cél pedig legalkalmasabban úgy vélnem elérhetőnek, ha e többszörös példányok nyomtatásban mindenesetre közzé teendő czimtarát egyesítetünk hazai köz- és iskolai könyvtárainknak megküldendő, nekik bizonyos kitűzendő ideig a kiszemelésre magánosok előtt elsőseget engedne, a határidő elmultával az így kiválogatott könyveket a könyvtárak közt vagy ingyen, vagy az igen is méltányos becsü szerint szétosztván, s csak az ezután fenmaradandó részt juttatná eladás útján magánosok kezére. Meg vagyok győződve, hogy ha intézetünk ez eljárással néhány száz forint remélhető bevételről lemondana, a közvélemény helyeslésében és méltánylásában szellemileg sokkal többet fogna nyerni.

A könyvtár gyarapítására ez évre meghatározott 1200 frtból résznit könyvvételre és hozatalra, résznit kötetésre eddig 708 frt 48 kr van kiadva, a külföldről már megrendelt s legközelebb várando könyvekről s a munkába adott kötetekért még mintegy 300 frt maradván fenn fizetendő. Az ez évben, valamint tavaly is felhasználatlan maradt összeget, adandó kedvező alkalmakkal könyv- és kéziratárunk számára eszközölhető tömeges vásárlásra a leghasznosabban lehet majd fordítani.

Olvasószobánk, melynek számára ez évben intézetünk költségén 15 rendbeli külföldi tudományos folyóirat, a hazai szerkesztők és kiadók sziveségéből pedig 39 tudományos, politikai s szépirodalmi lap és folyóirat járt, lassankint mindinkább növekvő látogatásnak kezd örvendeni. S nem mellőzhetem örömmel említeni, hogy könyvtárunknak nem csak helybeli szakfőiraink használták ez idén gyakrabban mint előbb, hanem hazánk távolabb vidékein s fővárosában Pesten lakó több tekintélyes tudósunk is igénybe vette könyv- s kéziratárunk kincseinek a kitűzött szabályok korlátai közt lehető használatát.

Éremtárunk gyarapításához ez évben 42 adományozó járult 28 arany, 1035 ezüst, 170 réz és 2 ólom, összesen 1235 darab éremmel, melyek közül görög s római 579, magyar 132, közép- és újkorie vegyes 464, s emlékérem 102 darab. Ez összeget a múlt évi létszámban kimutatott 10,819 darabhoz adván, éremtárunk a gróf Eszterházy-féle, külön egészet képezendő nagybecsü gyűjteményen kívül, 162 arany, 6586 ezüst, 5013 réz és 292 ólom, összesen 12,054 darab éremre megy, melyek közt görög, római s általában ókori 3500, magyar és erdélyi 1385, közép- és újkorie vegyes 5780 s emlékérem 1382 darab. E gyűjteményre nézve azonban megjegyzendő, hogy több száz adományozó ajándékai-ból alakulván, többszörös példányokban annyira bővölködik, hogy ha lajstromozva s rendezve lesz, legalább is egy harmada fog fölösleggé válni. Az ez évi gyarapodásnak számára nézve is két harmadnál nagyobb, értékre pedig hasonlíthatatlanul becsesebb részét dr. Lészay Dánielnek a tavalyi közgyűlésen bemutatott adománya teszi, mely 25 arany,

825 ezüst s 27 réz éremből, összesen 877 darabból áll, s maga az adományozó által tudományosan rendezve s teljesen lajstromozva jött birtokunkba.

Régiségárunkat 35 adományozó nevelte több nevezetes darabbal. Ezek nagyobb része, minthogy a középkori sőt az erdélyi fejedelmek korabeli magyar régiségek Erdélyben annyi dúlás, pusztulás után rendkívül megfogytak, s intézetünk birtokába aránylag gyéren kerülnek, a rómaiak korából való. Műbecse, értékre és ritkaságra nézve legkitűnőbbek közöttük a dr. Lészay Dániel által adott antik gyűrűk, s a gr. Wass Albertné, b. Splényi Sámuel, gr. Lázár Kálmán, Kéméndi Váradi Ádám által ajándékozott több rendbeli római és kelta régiségek s két szép művi római márványszobor töredék Tordáról Nagy Miklós adományából.

Mind régiség-, mind éremgyűjteményünk folyvást a könyvtári szállás legkisebb szobájára szorítva, s itt nem csak a hely szűk volta, hanem alkalmas szekrények hiánya miatt is kellően rendezhető s felállítható nem lévén, munkásságom körülötök csak a jegyzékbe vételre, számon tartásra és gondos megőrzésre szorítkozhatott.

Külön hely nem léte miatt olvasószobánk falaira szorított képeink száma ez évben adomány által 6, s csere útján egy darabbal, II. Apafi Mihály olajba festett egykori arczképével, összesen 28 darabra szaporodott. E kiadé gyűjtemény valódi történelmi becsü darabja az az egykoru olajfestmény, mely Zrínyi, Nádasdi és Frangepán életnagyságu mellképeit s ezek alatt kivégeztetéseket jelenítet ábrázolja. E képet, mely egykor Teleki Mihály geryeszegi kastélyát díszesítette, b. Radák István ajándékozta intézetünknek.

Jelentésomból a t. közgyűlés meggyőződhetett, hogy gyűjteményeink gyarapítására s így intézetünk emelésére honunk fiaí s leányai ez évben is megbotáztak áldozataikat, s hiszem meg van arról is győződve, hogy e mindinkább szaporodó gyűjteményeink kezelését továbbra is nekem tenni kötelességemmé, kinek segédemmel együtt a könyv- és kéziratár mellett teljesen elfoglaltva kell lennem, az így tetemes hátramaradása nélkül lehetetlen. Ez így legkevésbé sem kétekedhetem, hogy a t. közgyűlés az érem- és régiség-tárnoki hivatal betöltésével intézetünk ez eddig is igen érzéhető szükségén segíteni nem késik, s ezáltal az eddig összehalmozott hivatalos terheimen tetemesen könnyítve módot fog nekem nyújtani a hivatásomnak megfelelő téren sikeresben közreműködőm, hogy fejlődésnek induló nemzeti intézetünk a minden honfi által hőn öhajtott felvirulás kor-szakába minél előbb beléphessen s rendeltetésének minél jobban megfelelhessen. Szabó Károly.

Figyelmeztetés.

Az erdélyi múzeum-egylet napitára 1863-ra, a mely ingyen jutalekul jár a t. cz. egylettagoknak mai napon szétküldetett a vidéki megbízottakhoz kiosztás végett.

Minthogy azonban a t. cz. egylettagok közt számosan vannak, a kiknek lakhelye tudva nincsen, sziveskedjenek mindazok, a kik e napitár meg nem kapták, akár a hozzájáró legközelebb eső vidéki megbízás útján, akár egyenesen alólírtul lakhelyüket bejelenteni, hogy illetményüket nekik meg lehessen küldeni.

A magyarbani t. cz. lapszerkesztőségek tisztelettel kéretnek e figyelmeztetést becses lapjaikkal közzé tenni.

Kolozsvárt, dec. 8. 1862.

Finály Henrik,
egyl. titkár.

Egy kis észrevétel Roth Pál csatározására.

E lapok december 4-diki számában R. P. a dézsi kaszinó fenállása érdekében írt cikkemre csatározást kezd. Mi lesz cikkének folytatása nem tudom, s azokra nem is fogok felelni. Azonban az ellen tiltakoznom kell, hogy mire ellennézeteit fekteti, cikkemből elferdített és hitetlen kivonatot közöl; mit maga is bevall ezen szavaiban: ez a cikk-

nek lehetőleg összevont kivonata. Kivonatának elferdített részeit szóról szóra közlöm a következőkben: „Cikk író fölémlíti, hogy az egyházi tanács ezen eljárása közviszátetszést stb. okozott, az egyházi tanács a kaszinó egyletet usztatná. Végezetre megjövendőli, hogy az egyház a kaszinó helyiség átadását bizonyosan elhatározná; s azzal rekeszti be cikkét: hogy mi az egyház részéről történt, kezesseget vállal, hogy az nem bizonyos politikának való deferalásból, hanem gondatlanság, politikátlanság és tulbuzgóságból esett.” S a kivonat végén azon következtetést buzza: „E cikk megjelent s két erkölcsi testület az irodalmi közvélemény itéőszéke elibe van állítva, mielőtt tárgyalásaikat bevégezték volna, s azok közül az egyik az egyházi tanács annak éppen elnöke által pellengérré téve, midőn ezáltal tette gondatlannak, tulbuzgónak, krajezáros politikának czimzették.”

Már most kérdem: a fenidézett ráfogások az egyházi tanács, illetőleg annak határozata ellen egy betűvel is hol vannak az encikkemben érintve? Én nem az egyházi tanácsról, hanem az ott fölémlített vifatközöskről emlékeztem, melyekben azokkal szemben, kik a kaszinó épület átadása ellen voltak, hivatkozás történt az egyházi tanács nyári határozatára, s az egyházat következetlenségtől s jellemtelenségtől kívánták megóvni, félvén, hogy az egyház erkölcsi méltóságát s önérdékét ássa alá, ha azokra hajlik, kik krajezáros politikából az egyletet a kaszinó épületől elűnti öhajtanák. Nem írtam tehát, mint R. P. cikkemből kivonja: „hogy az egyházi tanács ezen eljárása közviszátetszést okozott”, hanem szóról szóra ezen mód és eljárás s azon beszédek és hírek, miket cikkemben felhozok, ezek okozták a vérlázító botrányt. Mit bizony R. P. urak is alkalma volt hallani és tapasztalni?! De tovább megy, s azt állítja: hogy az egyházi tanácsot pellengérré tettem, midőn annak tetett gondatlannak, tulbuzgónak, krajezáros politikájának czimmeztem. Éi uram! ezeket az egyházi tanácsról egy szóval sem mondtam, sőt megávitam oltalmazni, nehogy az érintett tévedésbe sodortassék. S még az ellenvéleményűk ellen sen keltsem ki lovagiatlanul, s így nyilatkoztam: „a miert egy két ember (tehát nem az egyházi tanács, mint R. P. rák ken) és bizony azok is inkább egyházas tulbuzgóság, de semmiesetre nem az egylet felbomlása, s az innen eredő meghasonlás előidézése czéljából, hogy bizonyos politikának deferaljanak, a miert ez az egy két egyén a kiadás ellen nyilatkozott, ez még nem a dézsi reformata egyház. S hogy ezen egyének is nem rozczéből szólaltak fel, rólok is kezeskedtem. Tehát, hogy a kaszinó épület átadását az egyház, a nemzetiség s a köz-mivélség érdekében nehogy az ellenfél véleménye az újdun alakult egyházi tanács tagjainál tulnyomóságra vergődjék, a közvélemény itélőszék elébe hoztam — nem gondolom, hogy az egyházi tanácsot mint annak elnöke pellengérré tettem volna! Sőt azt hiszem, kötelességemet teljesítettem. Mert ha akkor írok, mikor a két erkölcsi testület között a tárgyalások tefolytak, miut R. P. kívánja volna, s a kaszinó termétől elűttetik: akkor semmi reerimintát nem használ. A saját hivatása a készülőben levő rozsat megelőzni, nehogy az létre jöbessen. Ezen helyreigazitással tartoztam erkölcsi álamomnak s irodalmi becsületemnek. Remélem R. P. a szabadvéleményeserének nem ellensége, s a miert én a krajezáros politikát erkölcsi testületeknél hibáztatom; azért mint eddig a közügy mellett, ez után is együtt küzdhetünk, s elveinket áldozatul hozni egymás barátságáért nem követeljük. Medgyes Lajos m. k.

— Jegyzéke a magyar írók segély-egylete javára rendezett jótékony sorjáratok folyó évi november hó 29 dik napján Pesten, a Köztelen kihuzott nyeremény-tárgyak számainak.

I. Sorozat. 376. II. Sorozat. 728, 789, 554, 729, 58,

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Gróf Hallay Szilárd mely részvételt viseltett ugyan szerencsétlen nővére iránt s titkon, hogy felette uralkodó neje meg ne tudja, segítetté testvérét, de ő is igen keveset tehetett. Neje, a mint már ösmert hiuságáról feltehetjük, az élet legfőbb dicsőségét az ő grófnői méltóságában helyezvén, hogy e dicsőség örömréztét másokkal is megoszt-hassa s nagyobb mérvben éreztesse: el nem maradhatott a farsangi idények alatt Kolozsvárról, s nyárban a fürdőkről. Házánál e nő a kormányt egészen átvevén, minden uton töprenkedett azon anyagi kellekek előszerzésére, melyekből nagyvilági fényűzését kiállhassa. Rég eladta már sokkal magasabb áron a thea-nénikétől megszerzett birtokoeskát, régóta már be volt táblázva férje egész birtoka a felvett adósságokért. Szenvedőleges anyagi állásuk felülhaladta már birtokuk értékét. A jövő farsáng költségének kiállítására nem volt más remény, mint rabíri Rinaldot, hogy Izidorát küldje Kolozsvárra, s fedezze az ottani háztartás költségeit.

Igy a bukás örvényénél álló s nejének abszolút hatalma alá esett, különben is hidegvérű, békéttűró s általában birkaterm-

szettl gróf Hallay, ki az egész világnak békét hagyott, csak neki is békét hagyjanak, igen csekély mértékben volt képes érezetűni szerencsétlen nővére irányabani testvéri érzelmét.

Ebből még bővebben megmagyarázható azon szomorú elhagyatottság, melyben a „thea-nénike” egész háztartását találjuk.

A mint említettük, ő Rónatájon egy régi romladoszott kőházban lakott. Midőn András elbujdosott, magas régi divatu francia földetözte e lakot, lukacsos mohülte zsin-dely fedélzettel, melyen át már akkor szabad útja volt az esőnek és szeleknek.

Néhány év előtt egy átvonuló vihar lekapta ez öreg földelzetet s összerombolva verte a földre.

A lebullott nagy fatömeg értékeért a nép állított gyöngye szarvazatot s befűtte vékonyan szalma hulladékkal. Védelmelte ez némileg a falakat, de mostanság átlíkgatta az idő e gyöngye földelzetet, s ha esorgott az égből, töcsa alakult a lakszoba homporodott padlatára, melyet nyírág seprűvel szokott a thea-nénike vagy a halvány kis Frigyes kiverdesni a küszöbön át a ház pitvarába.

Nehezen fogják elhinni nekünk, hogy egy nő a magas aristoeratiából azon sorsra jutottott husz keserves év alatt, melyet semmi szomorubbán nem jellemez, mint e nő öltözte, melyet ő maga azon igen gyér látogatói előtt, kik olykor megkeresték szegényt, „a thea-nénike rongyainak nevezett.”

Egyszerű megviselt fekete fejkötő fűdte azon fejet, mely hajdon gazdag hajfodrokat bocsátott alá az arczok legszebbikére; de ez

arczokat most a szenvedések fölemészték annyira, hogy az egykori szépségnek csak romjai is alig látszanak azon. Ama szép fekete szemek, melyekben a nemes lélek tükrözött, most elveszték régi bájukat, élénksé-göket, habár még tisztaságuk megmaradt s szenvedélyes elragadtatásoknál a lélek tüze kitört azokon; szép karesu termetéről elűnt a fiatal teltség, ez egész lény össze volt aszva, de a kellemes aristoeraticus magatar-tás még megvala azon, a mi szomorító ellen-létet képezett a rajta fekvő rongyokkal.

Egy női felülőny fűdte e most is szép állasu termetet, melyet azon időben „mantelli”-nek neveztek s azon fized elején dívatozott, melynek utolsó éveiben mozognak regényünk főselekvényei.

Ezen „mantelli”, mely a mostan divatozó női magyarkákhoz hasonlított a készülétek hiányával, némi pongyolasággal fűdte a derekat s uszálya lenyult a térdekig. A thea-nénike felülőnyre valaha fekete bársony volt, most azonban selyemrése le levén kopva, csak az alap szövét fákó színe volt látható azon.

De még e ruhadarab sem árulta el oly tragicoomikus módon e szerencsétlen nő nyomorát, mint alsó öltözéke: szoknyája.

Hová jutottott e szegény nő, ki arra kényszerült, hogy férjének gardistakori ágatkarójából, melyet mint ereklyét őrizett, állítsa össze szoknyáját; azon ismeretes férf-ágytakarókból, melyeknek közepén a souve-raíni czimerek, vagy királyok, hercegek alakjai voltak oda nyomtatva? Szerencsére ez alakzatokat a mantelli szárnya elfűdheté?

Ah hölgyeim önök nevetnek a fatum iz-

lésének ez irtozatos bizarrságán? És valjon mosolyuk közé nem vegyül-e egy köny, ha elgondoljuk, hogy bizonynal egyikük sem képes nagyobb izléssel öltözödni, mint öltözöködött a bájoló gróf Hallay Marie boldog ifjúsága arany korában.

Ha akkori álmaihoz képest egy varázs-tükörben előlebbentette volna valamely tündér e nő mostani alakját s viseletét, így szól-ván hozzá: „Im jövöd gróf Hallay Marie”, talán a családban s világban kényeztetett szép hölgy szíve szakadott volna meg ez elszomorító látványra. Most boldogtalanságának legkisebb okául szolgált külsője s izlés-beni elhagyatottsága, csak férje szerelmét bír-hatná és boldognak érzene magát a thea-nénike cynicus rongyai közt is!

Mint az élet észrevételül reptül el a per-czek és órák szárnyain, úgy sülyed alább a vágy, követelés s maga az izlés is éltünk viszontagságaihoz képest.

Zováthy Andráscé betálatla most magát azon szűk szobába, melyet egy borzos, szur-tos kis leányka, a grófnő egyetlen egy ese-lődje, kaeskaringsó kiöntözés után elkallott nyírágseprűvel meglehetősen csak a nagyjából naponként egyszer kisűpregetett.

E szobában, melybe egy sűtőházból volt a bejárás, szomorú szegénység látszott, habár a megmaradt butorabokon egykori jobb sors maradványai tüntek fel. Két nagy tölgy-ágy mesteri faragványokkal, izletes szerke-zettel foglala helyet két szűgletben, s a benne levő kevés ágynemű igen finom lenszövet vala.

(Folytatjuk.)

395, 722, 637. III. Sorozat. 359, 993, 20, 63. IV. Sorozat. 676, 835, 457, 286, 126, 706, 467. V. Sorozat. 615, 651, 757, 845, 228, 850. VI. Sorozat. 950, 456, 133, 44, 631. VII. Sorozat. 374, 629. VIII. Sorozat. 226, 859, 876, 165, 84, 109, 490, 512, 236, 847, 1000. IX. Sorozat. 751, 245, 884, 552, 581, 871, 450, 634, 116, 658. X. Sorozat. 212, 936, 8, 300, 223, 809, 817. XI. Sorozat. 627, 930, 682, 529, 103. XII. Sorozat. 810, 413, 545, 268, 40, 903. XIII. Sorozat. 982, 767. XIV. Sorozat. 446, 979, 845, 268. XV. Sorozat. 454, 863, 765, 840, 927, 598, 791, 863, 639, 688. XVI. Sorozat. 113, 237, 631, 878, 318, 721, 414, 497, 582, 812, 896, 601. XVII. Sorozat. 919, 731, 995, 911. XVIII. Sorozat. 956, 854, 663, 268, 224. XIX. Sorozat. 4, 910, 404, 57, 746. XX. Sorozat. 75, 931, 845, 89. XXI. Sorozat. 266, 802, 381, 847. XXII. Sorozat. 70, 741, 892, 807, 194, 926, 794, 924. XXIII. Sorozat. 796, 779, 571, 527, 734, 782, 494, 697, 81, 818. XXIV. Sorozat. 520, 470. XXV. Sorozat. 565, 938, 520, 682, 35, 154, 715, 391. XXVI. Sorozat. 517, 190, 525. XXVII. Sorozat. 10, 48, 292, 238. XXVIII. Sorozat. 873, 544. XXIX. Sorozat. 298, 896. XXX. Sorozat. 528, 484, 549, 845, 122, 289, 505. XXXI. Sorozat. 154, 812, 460, 947, 378, 633, 314. XXXII. Sorozat. 121, 33, 302. XXXIII. Sorozat. 186, 258, 719, 641, 696, 613, 694, 566. XXXIV. Sorozat. 811, 212, 281, 997, 476, 624, 461. XXXV. Sorozat. 16, 10, 618, 847, 79, 365. XXXVI. Sorozat. 174, 277, 902, 670. XXXVII. Sorozat. 308, 806, 558, 682, 193, 872, 426, 633, 931. XXXVIII. Sorozat. 118, 280, 829, 253. XXXIX. Sorozat. 204, 486, 226, 707, 239, 110. XL. Sorozat. 616, 660, 505, 277, 16, 587. XLI. Sorozat. 754, 108, 984. XLII. Sorozat. 54, 74, 749, 899. XLIII. Sorozat. 860, 509. XLIV. Sorozat. 444, 423, 534. XLV. Sorozat. 103, 677, 988, 59. XLVI. Sorozat. 625, 606, 590, 104, 458, 405, 609, 968. XLVII. Sorozat. 193, 821, 276, 124. XLVIII. Sorozat. 81, 244, 184, 550, 341, 89, 383. XLIX. Sorozat. 352, 12, 498, 569, 915, 807. L. Sorozat. 38, 923, 652, 189. LI. Sorozat. 972, 89, 387, 730, 910. LII. Sorozat. 860, 811, 556, 930. LIII. Sorozat. 45, 470. LIV. Sorozat. 377, 816, 120, 389, 8, 931, 160, 633, 880. LV. Sorozat. 737, 949, 939, 955. LVI. Sorozat. 515, 421, 496, 494, 626. LVII. Sorozat. 874, 941, 817, 121, 631, 944, 942. LVIII. Sorozat. 146, 997, 495, 771, 706, 212. LIX. Sorozat. 591, 630, 488, 112, 84, 285, 455. LX. Sorozat. 757, 824, 456, 437, 520. LXI. Sorozat. 366, 570, 248, 280, 508, 719, 434. LXII. Sorozat. 565, 174, 599, 478, 758. LXIII. Sorozat. 848, 860, 95, 134, 988, 317, 374, 133. LXIV. Sorozat. 418, 111, 292, 864, 71, 546, 360. LXV. Sorozat. 931, 20, 5, 350, 515, 280, 5, 862, 238. LXVI. Sorozat. 292, 23, 418, 205, 641, 938. LXVII. Sorozat. 467, 929, 480, 8, 611, 82, 484, 173. LXVIII. Sorozat. 856, 252, 287, 272, 981, 404, 990, 888, 660, 537, 438, 401. LXIX. Sorozat. 833, 59, 53, 710, 198, 723, 781, 986. LXX. Sorozat. 432, 522, 622, 772, 735, 552, 288. LXXI. Sorozat. 163, 703, 610, 973, 223, 542, 833, 816. LXXII. Sorozat. 361, 310, 647, 895, 454, 2, 185, 50. LXXIII. Sorozat. 572, 117, 812, 340, 94. LXXIV. Sorozat. 282, 40, 604, 899, 385. LXXV. Sorozat. 817, 593, 897. LXXVI. Sorozat. 448, 727, 780, 715, 135, 87, 790. LXXVII. Sorozat. 3, 851, 571, 188, 442, 549, 14, 789, 400. LXXVIII. Sorozat. 806, 582, 224, 881. LXXIX. Sorozat. 149, 29, 723, 661. LXXX. Sorozat. 1000, 545, 310, 869, 322, 23. LXXXI. Sorozat. 191, 357. LXXXII. Sorozat. 899, 769, 544, 965. LXXXIII. Sorozat. 403, 966, 506, 102, 952, 477. LXXXIV. Sorozat. 386, 148, 2, 236, 651. LXXXV. Sorozat. 255, 111, 326, 8, 305, 718. LXXXVI. Sorozat. 644, 769, 188, 961, 735, 903, 785, 315, 802, 38. LXXXVII. Sorozat. 823, 657, 643, 885. LXXXVIII. Sorozat. 608, 651, 889. LXXXIX. Sorozat. 298, 404, 630, 835, 6, 262, 398, 586. LXL. Sorozat. 283, 670, 558, 933, 970, 697. XLXI. Sorozat. 668, 505. XLXII. Sorozat. 654, 135, 683, 310. XLXIII. Sorozat. 682, 526, 246, 528. XLXIV. Sorozat. 204, 942, 639, 881, 801. XLXV. Sorozat. 582, 62, 396, 862, 423. XLXVI. Sorozat. 749, 110, 538, 998. XLXVII. Sorozat. 871, 868, 897, 957, 941, 773, 264, 895. XLXVIII. Sorozat. 812, 615, 208, 238, 178, 932, 927. XLXIX. Sorozat. 867, 764, 187, 474, 444. C. Sorozat. 473, 400, 479. Összesen: 564 nyerő-szám.

A nyeménlyárgyak a sorsjegyek egyszerű előmutatása mellett Pesten a Köztelken (Ulóut 12. sz. a) Szathmáry Lajosnál átvethetők.

Az egyet a nyeménlyárgyaknak a posta útján küldeményezést magára nem vállalhatván, a nyertes sorsjegyek tulajdonosai oly intézkedés-tétellel kériék fel: hogy a nyert tárgynak itt helyben leendő átvételéről gondoskodni sziveskedjenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Azon jótékony intézetek között, melyeket a szenvedő emberiség érdekében nagyra becsülhetünk, egyik kitűnő intézet Kolozsvárt az országos szemkóróda, melyet a derék és tudományos Nagel Emil ur, buzgalommal és lelkiismeretesen vezet. Ezen országos szemkóróda az 186¹/₂-ik idény alatt, u. m. 1861. october hó elejétől kezdve 1862. július végeig 83 szembeteg vétetett fel. Ezek között kibocsátással kor 54 tökéletes gyógyulásnak örveendő, 15 javult állapotban lévő, szokott foglalkozásainak utána láthatott; 14-en pedig az intézetben csak menhelyet és enyhülést leltek a nélkül, hogy sikeres gyógyeredményben részesültek volna. A gyógyultak közt 23 egyén, hol rövidebb, hol hosszabb időtől fogva (néhányon már évek óta) vaktságtól voltak sújtva, és az intézetben társadalmi önállóságukat nyerték vissza. Az intézet szervezése, azaz 1854. június havától kezdve mult octoberig lejárólág kezelt számos szembetegnek kívül, 14 ágyban 479 egyén orvositott, kik közül gyógyulva 278, javultán 92 bocsátott el; 41 a tökéletes felidültség, helyiség hiánya miatt a Cárolina kórházba szállított, 67 gyógyíthatatlan állapotban távozott. Végül egy a szemhajhoz társult agybántalom miatt meghalt.

Tegnap este 5 órákor a muzeum-egyleti választmányok tudományos gyűlésében gróf Mikó ö nmga elnökléte alatt helybeli unit. tanár Nagy Lajos a széri-

sorai barlangról, és Finály Henrik az akademia nagy szótáráról tartottak felolvasást.

Figyelemztetés. A kolozsvári kaszinó mindazon részvényesei, a kik 1862-iki részvénydíjajukat mind e mai napig még be nem fizették, oly figyelemztetéssel szólíttatnak fel ezen szerződésü tartozásuknak e hó végéig leendő törlesztésére, hogy ha ezt tenni elmulasztanak, az említett határidőn túl kereset indítatik ellenük. Kolozsvárt, dec. 8. 1862. Ez igazgatóság.

A közelebbiről elhunyt báró Nopcsa Elek nyugalmazott erdélyi kancelláról azt írja a „Donau Ztg.“, hogy a mit a századok s különösen a románok, a kik őt némileg nemzetfölknek tekintik, szemére is vetettek, nemzetiiség tekintetben határozott magyar volt, a nélkül azonban, hogy — a mi újabb időkben oly gyakori eset — a magasztos nemzeti érzület által a legm. dynastia és az állam iránti hódolatában elhidegült volna. N. mindig szigorú royalista volt.

Ismét pengetik, hogy a magyar királyi gardát újból felállítsák, a mit onnan következtetnek, hogy ezen feloszott testület fegyverzetét és hadkészletét közelebbiről revisio alá vették.

Dévaról írják nekünk dec. 6-ról: Felső-Szilvási báró Nopcsa Elek erdélyi nyugalmazott kancellárnak hideg tetemei tegnap délután 5 órakor — Bécsből szállítatva — ide érkezvén, ma reggeli 10 órakor a rom. kath. egyházban nagyzerű halotti emlék-tünemény s requiem tartott. A fekete posztókkal gazdagon bevont templom száz meg száz ággyertyával és magas ravatalial, a halotti énekek, a helyből és vidékből egybegyűlt nagy sokaság meghatottsága nem mindennapi látványt nyújtottak. A templomi gyászszertartás végeztével a halott szomszós díszlovagoktól, fátylásoktól és nagyszámu részvevő néptől körülvéve s a helybeli minden egyházak harangzúgásától kísértetve gyászszekereken indítottak Hátszeg vidékére, hol azt Farkadinban a családi sírbolt vájja, s hová végnyugalomra letették. A halotti kíséretben vannak báró Nopcsa Ferencz ur. megyének jelenlegi tisztelet főispánja, a halottnak unokaöccse, és ennek atyja b. Nopcsa László ur Hunyadmegyéneknek egykor szintén főispánja, és nagyszámban a megyei birtokos urak. A holdogulj, Hunyadmegyében kezdete hivataloskodás mint megyei aljegyző, s fényes elméleti talentuma által fokról fokra emelkedvén, mint nyugalmazott kancellár végezte be 87 évekre terjedt életét. Végső nyugalomát a sírbolt adá meg. Bete lengjen porai fölött!

Az „Aut. Corr.“ írja, hogy a magyar koronázási pénzek, melyek rajzával az éremében most foglaloznak, — ezüstgaras nagyságúak és 1863-diki évszámmal vannak ellátva. Veretéseket legközelebb megkezdik.

Bécsi lapok s utánuk mi is azon hirt közöltük, hogy a mult hóban a pesti helybirtók egy conventet tartottak, melyben kitűnő teológusunk Ballagi Mór kérdőre vonatott a miatt, mert felolvasásaiban a Krisztus feltámadását tagadta volna. Most Farkas József teológiai tanár kinyilatkoztatja az illető lapokban, hogy említett gyűlésnek elejétől végig ő volt tollvivője, hogy ilyesmiről általában egész gyűlés alatt legkisebb szó sem volt. Az egész hírből csak annyi áll, hogy Ballagi Mór közelebbiről egy munkát adott ki, melyben a Krisztus feltámadását tudományosan tárgyalja; de a világról sem oly irányban, a mily irányul őt ama lapok értesítői gyauasítani akarták.

A pesti József-bengermalomról érdekes adat, hogy naponként 1000 mérő búját öröl s lisztjét külföldi piacokra árusítja. Közelebb Braziliába küldött tetemes szállítmányt.

Az „Öst. Post“ pesti levelezője szerint a helytartótanácsnak a magyarországi nemzetiségek kérdésére vonatkozó munkálatainak tervezete már készen van, s ez alkalomból f. hó 1-jén a helytartó ur ö exoja elnökléte alatt tanácskozmány tartott, melyben a helytartósági tanácsosokon kívül, a különböző nemzetiségek bizalmi férfiai is részt vettek. Mint tudva van, a magyar udvari kancellária után a m. k. helytartótanács már régebben fölszólított, hogy a nemzetiségi kérdés rendezése tárgyában indokolt véleményét terjesszen föl, mely annak idejében a királyi javaslatok közt a magyar országgyűlés elé terjesztendő. Ennek következtében a nyár folytán a magyarországi néptörzsek kitűnőbb férfiai közül többen Budára bivatott s velők e tárgyan értekezletet tartattak, s így született volna ama tervezet, melyről az „Öst. Post“ levelezője ír.

A járványos marha véz némi elbáritásul gazdának figyelembe a következők ajánlatának: 1) a szájfájás megismerhető: a marha szája habos és nyálanyvességéről, e betegség közben lázadoznak, igen szaporán lélekenek s a szenvedés hosszadalmas. Gyógyítása: egy itezo buzakorpa négy itezo tisztavízben megfőztetik. A folyadék leszűrtetvén kihűlésekor bele kevertetik két lat tömény-sóav (acid hydr. chlorat), két lat salamisó (amon elor), két lat nyers timso (alum crud.), egy botrakötött rongyot a folyadékba mártunk, s ezzel az állat száját gyakran ki kell mosni; eledelül pedig a beteg állatoknak lisztet keverékeket kell adni; ezen kezelés után 8 nap alatt az állat előbbeni egészsége helyre áll. 2) Lábfájás, sántítás által ismerhető fel, s a köröm közt fekélyes körtemény mutatkozik, s oly veszedelmes, hogy pár nap alatt a körmet leválasztja a bőrreszektől. Orvoslása következő: egy lat olomezet (acet. Lytharg.), 8 lat borezet, két lat fehér gáliez (vitr. zinci), fél lat kék gáliez (vitr. ferri) vegyítettvén össze, szűszre csepegtetik s a köröm közti csatornába naponként 3-szor kell tenni. — 3-szor. Toroklob, torokgyík. E veszedemes kórt, mely a támadás után 6 óra alatt tönkre teszi az állatot, elősegítik a hüvös éjszakák s a harmatos fű. — Biztos gyógyszer: fél font disznószir, 4 lat borostyán-bogyó-laj (ol. Laur. pres), 1 lat kőrisbogarpor (Pulv. Cantbar), fél lat ebtje (Euphorbium), egy nehezék kámfor kevertetik össze kenőcsnek s vele a beteg állat szügye bekenetik jól erősen, s az állat legvonatmentes helyeken tartassék. A hol e kör kiült, a sertéseknek kivált, hetenkint 3-szor savanyu aludtet, vagy savó adassék eledelül.

Az erdélyi rom. kath. közéletanodákban ugyint: a kolozsvári 8-, székely-udvarhelyi 8-, károly-fejérvári 8-, csik-somlyói 7-, maros-vásárhelyi 4-, brassai 4-, szilágy-somlyói 4-, erzsébethvárosi 4-, szamos-ujvári még eddig csak 2

osztályu gymnasiumokban 186²/₃-dik tanév kezdetén a tanoncok száma volt 1343, és pedig nemzetiség szerint magyar 695, német 86, román 454, örmény 80, lengyel 5, olasz 1, szláv 2, izraelita 20, összesen 1343; vallás szerint: rom. kath. 783, görög kath. 353, örmény kath. szertartásu 73, görög nem egyestilt 97, lutheranus 7, reformatus 10, izraelita 20, összesen 1,343.

A „Pesti Hírnök“ jelenti, hogy új évtől fogva Emich Gusztáv fülhagy e lap kiadásával s a kiadást Szabó Alajos a lap tulajdonosa és Török János, annak szerkesztője, vállalják magukra.

Nemzeti színház. Kedden, dec. 2-dikán „A zsidó hölgy“ dalmü. Általában sikerült előadás. Cantarelli, a zsidó szerepében először énekel magyar szöveggel.

Szerdán, dec. 3-kán „Miczán és családja“ Szilgietitől. Szintén a jobb előadások közül való.

Csütörtökön, dec. 4-kén „Nem mind arany, a mi fénylik“ élvezetes angol vigjáték. Szőlősi Rózsa, Mártha szerepében ez alkalommal ismét egy újabb díszvirággal járult művészi koszorújához; jelesül miközött meg Paulay, Albisi s a Boér pár. Közönség, mint többnyire, kevés.

Pénteken, dec. 5-kén „Az ürdög, vagy egy párisi vak leány“ című francia dráma. Szőlősi Rózsa, a Paulay-pár, Komáromi s Albisi dícséretesen feleltek meg szerepöknek.

Szombaton, dec. 6-kán Pajor Anna jutalmán s Gazdag Ambrus első fellépéttel „Norma.“ A druida-főpapnő, Pajor Anna, s a fiatal druida-nő, Adalgisa, Térei Antonia dícséretes szép éneke méltó lett volna, hogy szép közönség gyönyörködjék benne. Koszoru és taps azonban nem hiányzott; ez utolsóban osztozott Oroveso, Tothfalusi is, sőt — szép hangjaért — Gazdag Ambrus is. Óhajandó, hogy a tapokat a kísérlettevő csak is buzdításul vegye a jövőre, s ne tekintse már teljesen kiérdemelt vívmánynak; a dícsőség utja többnyire meredek s csak küzdéssel, fáradsággal érhet célzt az igekező. Huzamos tanulmányozás után kitűnő hangjával, ismételve mondjuk, Gazdag ur szép fényes jövőt biztosíthat magának. Az énekművészetben alapos iskolázás mellett ajánljuk továbbá Gazdag urnak, hogy tánczolni s vívni is tanuljon, hogy mozdulataiban a tagjeleiben kelleme legyen szert, mi a leendő művészekben szintén nélkülözhetlen kellék. Ha így fogja fel s értelmezi Gazdag ur ez első felépítével a közönség méltánylatát, a kedvező eredmény bizonynyal el nem marad.

Vasárnap, dec. 7-kén „Huszárosiny“ népsziműt táncz és dalokkal, írta Vahot Imre. Az est dícsősége Szőlősi Piroskát, mint Boreca markatányosnót s Komáromit, mint Virág Marozit, közhuszárt illeti; közhuszár a földszinen és a karzaton szép számmal.

POLITIKAI HIREK.

ANGOLORSZÁG. London, dec. 6. A mai „Times“ Athenéből folyó hó 1-ről következő tartalma táviratot közöl: A nép felingertülve egy kedvezőtlen távsürgöny miatt, előszavazást követelt a kormánytól Alfréd herczeg királylyá választatását illetőleg.

A „Daily News“ egy heves cikket közöl Németország ellen, a mely Russel javaslatait a schleswig-holsteini ügyben, mint ki nem elégitőket, elvetette s nyíltan beavatkozási jogot követel Dánia belligyeibe. Russel javaslatának sorsa e szerint gyakorlatilag el van döntve s diplomai kiegyenlítés nem igen valószínű.

FRANCIASORSZÁG. Páris, dec. 3. A császárt e hó 7-re várják Compiegneből Párisba, hogy a Boulevard du Prince Eugene felszentelésén jelen legyen; néhány nap múlva azonban ismét visszatér Compiegnebe.

A sok görög királyjelölt közül itt most Nassaui Miklós herczeghez kötik a siker legbiztosabb reményét. A herczeg a „Morning Post“ által indítványoztatott, az orosz császári udvarral jó lóban áll s az olasz háború előtt gyakran volt a tuileriák vendége. E hír a pénzszarnokra is jó hatással volt.

A „Köln. Ztg.“ írja Párisból jövő utasok állításai után, hogy a francziák hangulatában általános elégtelenség mutatkozik. A nép eddig, a szabadság nélkülözéseért Franciaországnak kifelé gyakorlott szabadelvűségében keresett vigasztalást: most már Dronyn de Lbonys kinevezetése olta szegényli magát a külpolitika miatt. Angliának a görög ügyben nyert győzelme is fáj a francziáknak. A mexikói hadjárat, a melyre az ipar és kereskedelem pangásának e korszakában 400 milliót pazarolnak el, felette népszerűtlen. De legfőbb oka az elégtelenségnek az, hogy az államkormányzatban nőszemély játsza a főszerepet.

A napokban borzasztó tengeri viharok voltak Franciaország közepertengeri partjain. S. Tropez-nál „Enrichetta“ gennai brig, Marseillenél „Ferencz József“ francia három evezőjű hajó, a mely épen az Antillákról jött, elsüllyedtek. A württembergi királyné, a ki Nizzába akart hajózni, kénytelen volt Toulonban maradni a vihar miatt. A Rhone a víz feltolulása miatt kifőntött s nem csekély kárt okozott. Avignon, Vaucluse, Portes és Beaune-ur áradás miatt egészen el vannak szigetelve. Spanyolországból husznál több hajótűrési esetről tudósítanak.

OLASZORSZÁG. Turin, dec. 6. A ministeriumalkotási vajadásokról következők újabb távsürgönyök vannak: Cassinis és Pasolini még eddig ugyan semmire sem mehettek, de sikert reménylenek. A „Stampa“ jelenti, hogy a kabinetalkotás halad előre; Minghetti kész tárczát vállalni, de Peruzzi még nem határozta el magát. A tegnapi „Constituzione“ írja, hogy Pasolini visszavonult s Cialdini bizott volt maga a ministerium alakításával. Mai hírek szerint azonban Cialdini nem fogadta el a megbízást s Pasolini, minden nehézségek dacára folytatja ministeriumalkotási fáradozásait. A következő névsor mellett van a legtöbb valószínűség: Pasolini elnök és külügy; Minghetti pénzügy; Peruzzi belügy; a többi tárczákra: Manna, Cassinis, Menabrea, Rovere, Ricci és Amari.

Az „Opinione“ szerint Pasolini és Cassinis arra a meggyőződésre jutottak, hogy egy átmeneti ministerium terve kivihetetlen és hogy a kabinetnek a parlamenti többségből

kell alakítani, hogy tekintélyes többségre számíthasson s abba a gyanuba ne essék, hogy titkos befolyásoktól függ; a szó teljes értelmében felelős ministoriumnak kell lennie. Habár még eddig nem sikerült egy ilyen ministeri névsort összeállítani, de remény van, hogy sikerülni fog. Az ország nyugalommal s a király iránti bizalommal várja a ki-fejlődést.

NÉMETORSZÁG. Berlin, dec. 5. Bismark ur a kurhesseni kormány táviratilag érintett választógyűlére, folyó hó 4-ről szóró szóra ezt írta vissza: „A midőn önnök, a kurhesseni alkotmányügyben folyó hó 1-ről kelt becses iratára válaszulva egyszerűen hivatkozom mult hó 24-diki iratomra s annak egész tartalmát ezennel újból is megerősítem: örömmel jelentem ki azt az óhajtasomat, vajha teljesednék a választó fejedelmi kormány reménye a ma újból összehívuló országgyűléssel leendő kibékülést illetően.”

A nyolcz parancsnokló tábornok és más katonai tekintélyek mégis csak Berlinbe hívtak, minden hivatalos meghazudtolások dacára; egy némelyike már itt is van. A kormány a hadsereg újraszervezése felől akarja véleményeket meghallgatni; mellesleg azonban kétségkívül lesz szó a követek házának további ellenzékeskedése irányában követendő magatartásról is.

Bismark ur és a bajor követ között heves összeszólal.

kozás volt a francia-porosz kereskedelmi szerződés felett. A porosz kormányelnök kijelentette, hogy Poroszország semmi ellenszégülés által sem engedi magát Franciaország iránti kötelezettségeinek teljesítésétől visszatartatni.

OROSZORSZÁG. Sz. Pétervár, dec. 2. A császár visszajött Moszkából s a katonaság közt uralkodó elégtelenség kellemetlenséget hat reá. A napokban ismét számos egyént fogtak el a főváros körül állomásozó zsidás testőrezredből. Sőt Sibiériába is elhatott a forradalmi szellem. Tobolszkban az elítélt Michailoff odaérkezésekor tiszteletére díszbeöltözteték, a melyben nemcsak előkelő városi polgárok, hanem a főbb kormányhivatalnokok, sőt maga a csendőrezredes is részt vettek. Ennek következtében a császári kíséret vezérőrnagya Skolkow, különféle ministeriumokbeli hivatalnokok kíséretében, Tobolszkba ment vizsgálatot tartani.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly, dec. 1. A „Triester Ztg.”-nak írják, hogy az Olaszország által a dunai fejedelemségekbe küldött s Törökország által lefoglalt fegyverszállítmányt a porta elvégre kiadta Olaszországnak. A tudósító úgy vélekedik, hogy a fényes kapu tanácsosnak vélte, a jelen bonyodalmak közepette, jó viszonyban lenni Olaszországgal arra az esetre, ha a görögök egy olasz herceget találnának királyukká választani.

MOLDVA-OLÁHFEJEDELEMSEGE. A lapok közelebről sokat beszéltek újabb gyanús fegyverszállítmányokról; némelyek szerfelett nagyították, mások kerekben meghazudtolták vagy mindössze is odaszállították le az egész birt, hogy az oláh kormány rossz tegyvereket szállítottott egyik országrészből a másba kicserélés, illetőleg kijavítás végett. Az egész dolgot említésre sem méltó kőszá birnek tartottuk; azonban a „Donau Ztg.” egyik közelebbi számában azt írja, hogy az ausztriai és angol konzulok utasítást kaptak kormányaitól, hogy stírgessék a kérdéses fegyverek elkoboztatását s azt, hogy a konzulok ellenőrsége alatt legyenek elzárva. A „D. Ztg.” reuéli, hogy Kuza fejedelem engedni fog Ausztria és Anglia stírgetéseknek, a melyhez bízhetőleg más hatalmak is járuland.

Távíratí tudósítás a bécsi börszéről

December 10-én: Nemzeti kölesön 82.20. 5% Metalliques 71.90. Bank-részvény 805.—. Hitel-részvény 221.80. Váltó Londonra 119.—. Ezüst 118.—. Arany 5.70.

December 6-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 72.50. Erdélyi 69.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

28728. 1862.

(756)

(1—3)

Pályázati hirdetmény.

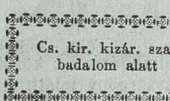
Ő császári s apostoli királyi Felsége folyó év szentandráshó 17-én kelt legfelsőbb kegyelmes királyi határozatánál fogva e nagy-fejedelemségben, Dézsen, Tordán Nagy-Enyeden, Maros-Vásárhelyt, Csik-Szeredán és Déván két évre ujonan felállítandó hat baron orvosi hivatalnak 300 frt. (háromszáz o. é. forint) évi fizetés és a díj osztályok 12-ik rangfokozatába leendő besoroltatás melletti szervezési legkegyelmesebben megrendelni méltóztatván, ezeknek bétöltésére a pályázat ezennel oly figyelmeztetéssel hirdetik ki, hogy az ezen hivatalok valamelyikét elnyerni kívánók baron orvosi okleveleikkel, mint szinte a hazai nyelvek ismerete és más készségeket s képességeket igazoló okmányokkal támogatott kérelmeiket legkésőbb a jövő 1863-ik év január hó végéig ezen kir. fő-kormányzékhez beadni el ne mulasszák.

Az erdélyi kir. fő-kormányzékától,

Kolozsvárt, az 1862-ik év karácson hó 1-ső napján.

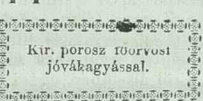
NEM HIVATALOS.

Leghíresebbnek bizonyult első rangú szabad pipere cikkek!

Cs. kir. kizár. szabadalom alatt

Dr. HARTUNG

Kir. porosz főorvosi jóváhagyással.

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

a hajnövelés újra ébresztésére s erősítésére.

Ára tégelyenként használati utasítással 55 ujkr.

E növény-hajkenőcs hatályos tápláló nedvek s növény-anyagok összetételéből áll; az ehhez alkalmazott növények évelő tavaszi disznóvénnyek, melyek, jónak bizonyult kivonatok s válogatott gyökerek által erősítve, az emberi szervezettel üde erejüket közlik Dr. HARTUNG növényhajkenőcsének használatával a fejbőrnek új erőteljes-állományt szereztek s a hajtöve oly csodás módon élesztetik, hogy a friss növére képesítve lesz.

CHINAHÉJ-OLAJA

a hajfentartására s díszítésére.

Ára palackok számára használati utasítással 55 ujkr.

Ezen olaj a legfinomabb chinahéjnak égvényes olajok s balzsamos szerek hozzáátételéveli lefőzéséből áll. Igen jótékonyan hat a hajra s a fejbőrre, miután mindkettőt hajlékonyan tartja s a kiszáradástól megóvjá. Dr. HARTUNG chinahéj-olaja ennél fogva főleg azon hajnövelésnél, mely az időhöz képest még rendes és egészséges állapotban van, előnyösen használható, mivel a hajnövelés erejét titólóg életeti s magát a haját rendkívül stírtív és selymszerű finommá alakítja.

Ezen tapasztalás által jónak bizonyult, kitűnő sajátágok mellett ára oly rendkívül olcsó, hogy a Dr. HARTUNG-féle hajnövesztő-szerek teljes joggal mint e nemből a legjobbak és legolcsóbbak méltán ajánlhatók. Csak arra méltóztassék a már előfordult utánzások miatt ügyelni, hogy a tégelyek és palackok bepecsételvek, s az üveg behélyegezve, és hogy a Dr. HARTUNG-féle hajnövesztő szerek a bel- és külföld minden városában csak az illető helyi lapok, s vidéki hrlapok által kített raktárnok uraknál kaphatók valódi és mindig jó minőségben, úgy mint:

Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischner; Stenner F.; Déván: Büchler A. Enyeden: Bisztricsányi A.; Erzsébethelyen: Schmidt A.; Hátszegen: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fejővárt: Rusz János; Kézdi-Vásárhelyt: Hankó László; Köhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandesch; Segesvárt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Sebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gószy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G. (487) 11/12 1862. (6—6)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

ERDÉLYI ORSZ. MUZ.-EGYL. NAPTÁRA

az 1863-dik évre.

A muzeum egylet tagjainak névsorával.

Kiadja az erd. orsz. muzeum egylet igazgató választmánya.

Ára 40 kr. o. ért.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Erdélyi képes naptár 1863-dik évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

Ára csak 25 kr. oszt. ért.

Kiofelhauser Naptára.	80 kr.
Bolond Miska Naptára.	80 kr.
Kakas Márton Naptára.	80 kr.
Garobonczyás Diák Naptára.	Számos alkalmi és alkalmatlan képpel és képtelenséggel. 80 kr.

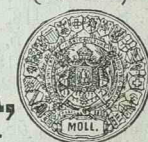
(452) 11/12 1862.

(17—17)

Valodi MOLL SEIDLITZ PORA,

mely a párisi múkiállításon arany-érmét nyert.

Középpontú raktára a „Gólyaház” címzett gyógyszerár Bécshen, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal áruházták, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeokról itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenbe óvást mindenkit azon megfigyessel figyelmeztetni, miszerint az ilyen-mű szereknek megkülönböztetése végett, minden álltam készített skatulya Seidlitz-por saját óvo bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papírosan ezen esmertető-jegy „Moll Seidlitz-pora” (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomása látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. o. é.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívül esztelen behizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közt bizonynyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges fűfűfű, vértörölés, közhányás, szűrtő tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb gyögyeredményt vintak ki Ezen, már nagy esomaggá nőti levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyögyimódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyögyforrások a legkisebb könynyebbulást se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használatával lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özv. gyógyszer. Továbbá Beszterczén: Szongott György. Sz.-Agóthán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl, N. Váradon: Janky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cézegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi DORSCH-MÁJHÁLSÍROLAI raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsír faj a dorsch-halnak leggonosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhányás és csúsz, itült bőrkütes, szemgyuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécshen, „zum Storch”, Tuchlauben.